

DEMOKRATİK GÜÇLERİN EYLEM BİRLİĞİ GELİŞTİRİLMELİ

TMMOB Kongresi'nde yapılan konuşma, 7 Mayıs 1976.

Bugün Türkiye'de faşizmin tırmanmakta olduğu çok söylendi, çok yazıldı. Bu tırmanışın somut belirtileri de hergün gazetelerde sütun sütun boy göstermektedir. Bunların üzerinde ayrı ayrı durmayacağım. Ama bir husus var ki, çok önemli gördüğüm için, bundan önce başka vesilelerle yaptığım konuşmalarda da belirttiğim halde burada yeniden tekrarlamakta fayda görüyorum. O da, faşizmin tırmanışının, faşist bir yönetimin oluşturulmasının, çok bilinçli, planlı bir şekilde yapılmakta, yürütülmekte olduğudur. Belki açık, tam boy bir faşizme gidilir. Belki gidilmez. Ama her iki halde de, faşist bir yönetimin oluşturulması, örgütlenmesi, adım adım planlı, bilinçli bir biçimde yapılmaktadır. Bu girişimler özellikle üç noktada yoğunlaşmaktadır.

Devlet Aygıtı Ele Geçiriliyor

Birincisi, devlet aygıtını ele geçirmekte. İktidarın pratikte, somutta uygulanması, yürütülmesi aracı olan devlet aygıtı ele geçirilmektedir. Geçirilmesi yolunda hergün yeni girişimler görülmektedir. Öteden beri Türkiye'mizde iktidarlar değiştiği zaman partizanlık denilen olay görülmüştür, yani iktidara gelen partiler kendi taraftarlarını devlet aygıtında görevlere geçirmişlerdir. Ama bugün MC iktidarında olanlar, böyle bir partizanlık olayının çok ötesinde bir önem kazanmaktadır. Doğrudan doğruya devlet aygıtının en azından sağcılaştırılması, faşistleştirilmesi söz konusudur. Daha önceki gün yine gazetelerde MHP'nin yeniden Maliye Bakanı'ndan 3000 yeni kadro istediği haberi çıktı. Bunlar, devlet aygıtını ele geçirme doğrultusunda yapılan işlerdir.

İkincisi, öğrenim ve öğretim kurumları ele geçirilmek, genç kuşaklar şimdiden faşizme yatkın bir ideolojiye sahip kılınmak istenmektedir. Özellikle öğretmen okullarından uzaklaştırılan öğrencilerin sayısı 10 bini bulmuş ve aşmıştır, gazetelerde çıkan haberlere göre. Öğretmen kıyımı her zamankinden daha büyük bir hızla ve şiddetle devam etmektedir, öğrencilere yapılan saldırılar, içimizi sızlatan gencecik hayatların söndürülmesi olayları, artık günlük haberler arasında yer almaktadır. Ve bu saldırı ve baskıların da, kanaatimce esas hedefi, bir faşist yönetim için gerekli gördükleri anarşik ortamı yaratmaktan ziyade, orta ve yüksek öğretim kesimlerini ilerici, demokrat öğrencilerden ve öğretmenlerden temizlemek, onları sindirmektir. Faşist bir yönetimin oluşturulmasının ideolojik düzeydeki şartı olarak da, bunlar yapılmaktadır.

Orduda Neler Oluyor?

Sivil kesimde bunlar yapılırken, acaba orduda neler olmaktadır? 12 Mart döneminde, biliyoruz ki, o zamanın sıkıyönetim mahkemelerinin savcılarının hazırladıkları

birçok iddianamelerde Türkeşci, milliyetçi-toplumcu görüşler açıkça yer almaktaydı. Gene biliyoruz ki, 12 Mart döneminde, orduda tasfiyeler, temizlemeler yapıldı. Acaba bu süreç durdu mu? Yoksa, bu temizleme, tasfiye hareketleri devam ediyor mu, sorusu aklımıza gelmektedir. MC iktidarının devlet aygıtının sivil kesiminde yaptıklarını hatırlar, gözönünde tutarsak, orduda da bu tasfiye sürecinin devam etmekte olduğunu tahmin edebiliriz.

Ve nihayet son zamanlarda yer alan olaylar, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Alpkaya'nın istifa etme durumunda bırakılması, onun yerine atanan orgeneralin kararnamesinin imzalanmaması, iki orgeneral dururken bir korgeneralin bu makama getirilmesi, ve nihayet Alpkaya'nın davasında mahkemenin verdiği karar, bu kararın Milli Savunma Bakanını ve Genel Kurmay Başkanı'nı suçlayıcı nitelikte olması; bütün bu olaylar acaba birbirinden kopuk bir raslantı olarak aynı zamanda gelmiş olaylar mıdır, yoksa bunların altında bilemediğimiz bazı nedenlerle bir bağlantı var mıdır? Bunlar çok düşündürücü sorulardır. Şunu da biliyoruz ki, bundan bir iki ay önce, MHP yanlısı olarak bilinen bir yayın organında, Semih Sancar'a hitaben yazılmış bir açık mektupta, ordu kadrolarının aşırı milliyetçi olmasından, ordu kadrolarının, subay kadrolarının sola karşı tavır almaya götürülmesinden bahsediliyor.

Toplumun Diğer Kesimlerinde

Devlet aygıtı dışında da, toplumun çeşitli kesimlerinde, gençlik ve çalışanlar kesimlerinde, faşist yönetiminin yan güçlerinin hazırlanması girişimleri vardır. Gençlik kesiminde Ülkü [ocağı] derneklerinin, daha arkadan Akıncı derneklerinin bulunduğu ve neler yaptıklarını biliyoruz. Ama gençlik kesiminin dışında da, memurlar kesiminde, öğretmenler kesiminde, teknik elemanlar kesiminde de Ülkücü, daha sonra da Akıncı adıyla sağcı, faşist örgütlenmelere gidilmektedir. Yani gençlik ve çalışanların bu kesimi de faşist örgütlenmelerle kontrol altına alınmak istenmektedir. Aynı şey işçi sınıfı içinde yapılmaktadır. Ve işçi sınıfı içinde yapılan, elbette ki en önemlisidir. Çünkü işçi sınıfı toplumun temel bir sınıfıdır ve toplumda yalnız sosyalist mücadelenin değil, antiemperyalist ve demokratik mücadelenin de öncüsü, itici gücü işçi sınıfıdır. Dolayısıyla o sınıf içinde yapılan bu çeşit faşist örgütlenme girişimleri daha da önem ve anlam kazanmaktadır. Bir taraftan hep bildiğimiz gibi, doğrudan doğruya faşist ideolojiye sahip sendikalar oluşturulmaktadır. Ama bunun dışında bir de işçi büroları diye bir takım bürolar örgütlenmektedir ki, bunlardan bir tanesinin başında eski bir emniyet mensubu vardır. Ve bu işçi bürolarının görevi, grev kırmak, fabrikalara işçi adı altında komandolar sokmak ve gerektiğinde birkaç ay önce İstanbul'da yaptıkları gibi, silahlı çatışma durumları dahi yaratmaktır. Ve nihayet işçi kesiminde görülen son bir girişim gayet anlamlıdır, üzerinde önemle durulması gerekir. O da işsizlerin sendikalaştırması girişimleridir. "İşsizleri sendikalaştırıyoruz" diye aslında yapılmak istenen şey, işsizler adı altında ipsiz-sapsızları, lümpenleri örgütlemek, ve bunları gerektiğinde işçi sınıfına karşı örgütlü bir güç olarak kullanabilmektir. İşte yurdumuzda faşizmin tırmanışı, faşist bir yönetimin oluşturulması, böyle bir tablo çizdiği içindir ki, bugün demokratik ilerici güçlerin mücadelesinin güncel, ivedi hedefi MC'nin iktidardan düşürülmesidir diyoruz. MC iktidardan düşürüldüğü zaman onun yerini hemen demokratik, gerçekten halktan

yana, ilerici bir iktidar alacak değildir. Parlatonun bileşimi, bugünkü şartlar buna müsait değildir. Ama bundan dolayı, öyleyse MC'nin düşürülmesinde ne fayda var, gibi bir düşünceye saplanmak da çok yanlış olur. Böyle olması, MC iktidarının ortadan kaldırılması, düşürülmesi gereğini ortadan kaldırmaz, bir yana itmez, hatta hafifletmez bile. Bu anlattığım tablodan dolayıdır ki, MC iktidarı toplumda en gerici, en tutucu, en faşist güçlerin odak örgütü olduğu, vurucu koçbaşı olduğu içindir ki, güncel ivedi hedef MC'nin düşürülmesidir. Ve bu, bugün için kendi başına yeterli bir hedeftir.

Solun Birliği

MC'nin düşürülmesinde büyük rol, başta gelen rol, toplumun demokratik, ilerici, sol güçlerine ve bunların örgütledikleri işçi sınıfına ve müttefiki emekçi sınıflara düşmektedir. Sola baktığımız zaman, şöyle bir iddia ile karşılaşırız. "Sol dağıktır, parçalanmıştır; bu yüzden yeterince güçlü olamamaktadır." iddiaları vardır. Benim samimi kanaatim, solun parçalanmış, dağılmış olduğu konusundaki bu iddiaların çok abartılmış olduğudur. Solun birliği, beraberliği konusunda bazı noktaları hatırlamakta yarar vardır sanırım.

Birincisi, solun birliği, beraberliği dendiği zaman bundan solda olan veya solda görünen tüm güçlerin, örgütlerin son birimine kadar, son bireyine kadar birleştirilmesi anlaşılır. Bu fiilen mümkün değildir. O kadar çok çeşitli, küçük küçük grupçuklara kadar uzanan bir sol yelpazeyi böyle son birimine kadar birleştirmek fiilen mümkün değildir. Ve dünyanın hiçbir yerinde, ortak cephelerin örgütsel olarak oluştuğu yerlerde dahi, bu çeşit mutlak, son birimine kadar birleşme, beraberlik hali görülmemektedir.

İkincisi, sol olan veya görülen örgütler ve akımlar arasında, bazıların arasında, öyle politik çizgi farkları vardır ki bunların biraraya gelmesi mümkün değildir. Çünkü kitlesel mücadele verdiğiniz zaman, sadece emperyalizme karşı olmakta, faşizme karşı olmakta birleşmek, yani böyle genel ve soyut bir düzeyde birleşmek kafi gelmektedir. Somut, ayrıntılı hedeflere ve yöntemlere ilişkin olarak asgari müşterekleri bulmak ve oralarda birleşmek gerekmektedir.

Üçüncü bir nokta, solun birliği, beraberliği söz konusu olduğunda, esas birlikten, beraberlikten maksat, kitlesel güçlerin birliğini ve beraberliğini sağlamaktır. Hep bildiğiniz gibi, toplumu değiştirecek, toplumun demokratikleşme sürecini ilerletecek, faşizme emperyalizme karşı koyacak temel güç işçi ve emekçi kitlelerdir, sınıflardır. Dolayısıyla örgütler arasında birlik ve beraberlik söz konusu olduğunda, ancak bu sınıfsal güçleri kitleleri etkileyebilen, kitle tabanı oluşturabilen, kitle hareketlerini etkileyebilen örgütler arasında beraberlik ve birlik oluşturulması söz konusudur. Yoksa diğeri kâğıt üzerindedir, şeklidir.

Her Ne Pahasına Birlik Değil

Son bir nokta ise şü: Sol kanattaki belli başlı örgütler, akımlar arasında bir beraberlikten söz edebilmek için mutlaka bu örgütler temsilcilerinin bir yuvarlak masa etrafında oturup görüşmeleri, sonunda bir protokol, ortak bir program imzalamaları, ya da diğer şekillerde yazılı metinler teati etmeleri gerekmez. Eđer beraberlik ve birlik-

telik bu düzeye ulaşmışsa, elbet istenecek birşeydir, sevinilecek bir oluşumdur. Ama bu yok diye, hiçbir beraberlik yok, hiçbir birliktelik yok, sadece dağınıklık, parçalanma var demek yanlıştır. Beraberlik, birliktelik, zaman içinde, bir süreçle oluşacak bir husustur. Bu süreç içinde beraberlik, birliktelik, oluşur ve belli bir oluşmadan sonra, belli bir olgunluk düzeyine ulaştıktan sonradır ki, bu beraberlik, birliktelik ilişkilerine kurallara bağlı, daha somut bir biçim, bir düzen verilebilir.

Bu sebeplerledir ki, solun parçalanmış, bölünmüş dağınık olduğu iddiaları kanaatimce abartılmıştır. Bugün solda bir beraberliğe, birliğe doğru yönelme açık seçik görülmektedir. Hedefler açısından görülmektedir. Eylem beraberliği açısından görülmektedir. Örneğin MC'nin iktidardan düşürülmesi gereği, gerek siyasal örgütler gerekse siyasal olmayan örgütler tarafından benimsenmiş ve tekrar tekrar verilen demeçlerde, bildirimlerde dile getirilir olmuştur. MC'nin düşürülmesi için parlamento olanaklarının sonuna kadar kullanılması gereği, ama parlamento içi mücadelelerle yetinmeyip kitlesel eylemlere de girişilmesi gereği; bu husus da bugün genellikle kabul edilmiştir ve uygulanmaktadır. Faşizme ortam yaratmamak gerekçesiyle kitlesel hareketlerden çekinme tavrı bugün hemen hemen tamamen ortadan kalkmıştır. Eylemler yapılmaktadır, örgütlenmektedir ve çeşitli siyasi olan ve olmayan örgütler mensupları birbirlerinin eylemlerine katılmakta, bu eylemleri desteklemektedirler. Bunlar çok olumlu, çok sevindirici gelişmelerdir. Asla küçümsenmeyecek gelişmelerdir. Ama yeterli mi diyebilirsiniz. Şüphesiz yeterli değil. Ama bugünkü duruma statik olarak bakmamalı, nereden nereye doğru, nasıl bir gelişme çizgisi var, ona bakmak gerekir. Buna bakıldığı zaman da, durumun olumlu ve sevindirici olduğu görülür. Elbette ki umulur ki, bu birliktelik ve beraberlik giderek daha somut, daha düzenli bir biçim alacaktır.

Sınıflar ve Güçleri

Sonra şunu da hatırlamak gerekir ki, sınıf güçleri söz konusu olduğunda, bir sınıfın gücü hakkında mutlak olarak hüküm vermek doğru değildir, önemli olan sınıfların ayrı ayrı, münferiden sahip oldukları politik toplumsal güç değil, sınıf güçleri arasındaki ilişki, dengedir. Dengeye bakacaksınız. Göreceli olarak ne durumdadır, ona bakacaksınız. Dolayısıyla bugün işçi ve emekçi kitlelerin mücadelesi henüz gönlün arzu ettiği düzeye gelmemiş olsa da, ilerici demokratik güçlerin mücadelesinde birliğe, beraberliğe doğru alınacak daha çok mesafe bulunsa da, güçler dengesi açısından işe baktığımız zaman görürüz ki, bizim burjuvazi de Avrupa'nın burjuvazisi kadar güçlü bir burjuvazi değildir ve onun gücüne kıyasladığımız zaman işçi ve emekçi kitlelerin ve demokratik güçlerin gücü hiç de küçümsenecek nicelikte değildir. Ve bugün Türkiye'de açık, tam boy faşizm oluşamıyor, gerçekleştirilemiyorsa, bu toplumda başta işçi sınıfı olmak üzere tüm demokratik güçlerin, örgütlerin gösterdiği dirençte, verdiği mücadeleden dolayıdır. Onun için geleceğe umutla bakıyoruz, umutla bakmak için her sebep vardır. Somut gelişim umut vericidir. Bundan ötede biliyoruz ki, genel ilke olarak, tarihin akışı bizimledir ve tarihin akışının önüne geçmek kimsenin elinde ve gücünde değildir.